

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/584/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3213206061
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2014:3213206061.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Zajacovej a sudcov JUDr. Márie Vrtochovej a JUDr. Denisa Vékonyho v právnej veci navrhovateľa PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova č. 25, IČO 35 792 752, v konaní zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubániho č. 16 proti odporcom 1/ N. X., štátnemu občanovi Y. republiky, bytom U. nad U., X.mája XXX/XX a 2/ H. X., štátnej občanke Y. republiky, bytom U. nad U., X.mája XXX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcov Spotrebiteľského združenia OSA, so sídlom Bratislava, Fedinova 9, IČO 42 260 086, o zaplatenie 2 893,32 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č.k. 4C/10/2014-56 zo dňa 30. apríla 2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa potvrdzuje.

Odporcom a vedľajšiemu účastníkom na ich strane sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľa na začatie konania, ktorým sa navrhovateľ domáhal od odporcov spoločne a nerozdielne zaplatenia 2 893,32 eur spolu s 8,5 % ročným úrokom z omeškania od 09.05.2013 do zaplatenia. O trovách konania rozhodol tak, že odporcom 1/ a 2/ náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil súd podľa § 3 ods. 1, § 39, § 52, § 451 ods. 2 a § 457 Občianskeho zákonníka, podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a podľa § 497 Obchodného zákonníka, keď vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že medzi navrhovateľom a odporcami 1/ a 2/ došlo k uzatvoreniu zmluvy o úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou. Z verejne prístupnej internetovej stránky Národnej banky Slovenska na ktorej sa nachádza aj listina, dokument Priemerné úrokové miery z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny (stav a nové obchody) za rok 2010 súd zistil, že priemerná úroková miera z nových úverov pre domácnosti, spotrebiteľské a ostatné úvery) so splatnosťou od 1 rok do 5 rokov v septembri 2010 činila 10,86 % (a za celý rok 2010 činila 10,80 %). Z tohto je zrejmé, že úrok 70,01 % ročne, dohodnutý medzi účastníkmi zmluvy v danom prípade bol viac ako šesťnásobne vyšší. Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009). Vo veciach tzv. nebankových subjektov sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky. Rozhodne nie však viac ako 100 % oproti priemeru bank a musia sa zohľadniť aj osobitosti prípadu, avšak v konkrétnom prípade, dohodnutý úrok, ktorý viac ako šesťnásobne prekračuje úrokovú mieru dohodnutú pri úveroch, ktoré poskytovali banky, nie je akceptovateľný. Zmluva medzi navrhovateľom a odporcom 1/ a 2/ je z vyššie uvedeného dôvodu neplatná a preto sú odporca 1/ a 2/ povinní finančné prostriedky ktoré prijali ako úver vrátiť z titulu bezdôvodného obohatenia navrhovateľovi. Z vykonaného dokazovania

vyplýva, že suma úveru 1 500,- eur bola poskytnutá odporcovi 1/. Z listiny predloženej navrhovateľom - karta klienta vyplýva, že navrhovateľovi odporca 1/ doposiaľ uhradil sumu 2 411,10 eur. Z uvedených dôvodov súd návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol, keďže odporca navrhovateľovi v zmysle § 451 a § 457 Občianskeho zákonníka v celom rozsahu už splatil (vrátil) všetko čo podľa zmluvy dostal (úver vo výške 1 500,- eur). Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil súd podľa § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh. Hoci boli odporcovia v konaní plne úspešní a podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku by im proti navrhovateľovi patrila náhrada trov konania, túto náhradu výslovne nežiadali, a preto im súd náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Namietal záver súdu prvého stupňa o tom, že odplata za spotrebiteľský úver /úroky z úveru/ bola dojednaná v rozpore s dobrými mravmi. Podľa neho otázka výšky odplaty za požičanie peňazí na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola ku dňu uzatvorenia zmluvy účastníkmi upravená osobitnými zákonnými ustanoveniami, konkrétne § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 10 a 11 zákona č. 258/2001 Z.z.. Tieto ustanovenia tvoria vo vzťahu k ustanoveniu § 39 Občianskeho zákonníka, ktoré súd prvého stupňa v danej veci aplikoval, tzv. lex specialis a majú prednosť pred všeobecným predpisom, lex generalis, ktorým je § 39 Občianskeho zákonníka. Podľa týchto ustanovení odplata za poskytnutie spotrebiteľského úveru nesmie prevýšiť výšku ustanovenú nariadením vlády /nariadenie č. 238/2008 Z.z./a v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto pravidlu je zmluva o spotrebiteľskom úvere neplatná, ak sa ten, kto je takouto zmluvou dotknutý, neplatnosti dovoľá. Maximálna výška odplaty za rovnaký spotrebiteľský úver, ako bol poskytnutý na základe zmluvy odporcom /výška úveru, doba splatnosti/ bola 76 %. Je teda nesporné, že výška odplaty dojednaná účastníkmi v zmluve neprevyšuje túto maximálnu odplatu a preto je v súlade s platnou právnou úpravou a opačné závery súdu prvého stupňa sú nezákonné. Navrhovateľ ďalej namietal aj postup prvostupňového súdu, ktorý výšku odplaty za spotrebiteľský úver porovnával s úrokovými sadzbami bánk. Takýto postup podľa neho nemá oporu v zákone a súd ani neuviedol žiadne zákonné ustanovenie, ktoré by takýto jeho postup legalizovalo. Okrem toho súd ani pri tomto postupe nevzal do úvahy tú skutočnosť, že odporcom bol okrem úveru poskytnutý aj revolving. Navrhovateľ preto navrhol, aby odvolací súd buď zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa a celkom vyhovel jeho návrhu na začatie konania, alebo aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie.

Odporcovia 1/ a 2/ sa k podanému odvolaniu navrhovateľa písomne nevyjadrili.

Vedľajší účastník konania na strane odporcov k podanému odvolaniu navrhovateľa písomne uviedol, že s napadnutým rozsudkom prvostupňového súdu sa stotožňuje a súhlasí s ním.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť.

Odvolací súd podrobne preskúmal všetky námietky, ktoré boli v odvolaní navrhovateľom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa. Z tohto dôvodu si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. a k odvolacím námietkam navrhovateľa dodáva nasledovné:

Odvolací súd v súvislosti s odvolacími námietkami navrhovateľa zdôrazňuje, že zmluvné úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov, a to bez ohľadu na to, či sa jedná o zmluvu o spotrebiteľskom úvere alebo inú spotrebiteľskú zmluvu, podliehajú súdnej kontrole vo svetle imperatívu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Pokiaľ ide o to, že prvostupňový súd pri posudzovaní súladnosti dojednaných úrokov z úveru s dobrými mravmi postupoval tak, že tieto porovnal s úrokmami, ktoré v danom čase požadovali banky na území Slovenskej republiky za obdobné úvery, odvolací súd nemá proti takémuto postupu žiadny výhrady a schvaľuje ho. Posudzovanie súladnosti, resp. rozporu nejakého konania s dobrými mravmi nie je a nemôže byť otázkou nejakých exaktných postupov, ktoré sú definované v zákonných ustanoveniach. Občiansky zákonník ani iný právny predpis neobsahuje legálnu

definíciu pojmu dobré mravy. Právne teória a ustálená súdny prax pod pojmom dobré mravy rozumie pravidlá morálneho charakteru všeobecne platné v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie, pričom tieto pravidlá ako súhrn určitých etických a kultúrnych noriem v spoločnosti sú všeobecne uznávané a je daný všeobecný záujem na ich rešpektovaní. Dobré mravy netvoria pevný a uzatvorený normatívny systém ale sú skôr merítkom etického hodnotenia konkrétnej situácie a jej súladu so všeobecne uznávanými pravidlami slušnosti a poctivého konania /rozsudok Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 32 Odo 1022/2004 zo dňa 15. novembra 2005/. V tomto zmysle sa odvolaciemu súdu javí namieste dojednanie o úrokoch z konkrétneho úveru / s ohľadom na jeho výšku, splatnosť ale aj iné okolnosti, ktoré by sa mohli byť podstatné/ porovnať s úrokmi z iných obdobných úverov, ktoré v danom mieste a čase boli poskytované inými veriteľmi. Výsledok takéhoto porovnania potom môže byť podkladom pre posúdenie, či dojednanie úrokov z úveru v danej konkrétnej situácii nie je v takom rozpore s pravidlami slušnosti a poctivého konania, že musí byť vyhodnotené ako rozporné s dobrými mravmi.

V predmetnej veci dohodnutý úrok z úveru 70,01 % ročne presahoval úroky, za ktoré v tom čase (september 2010) poskytovali peňažné ústavy úvery a ktoré sa podľa štatistických údajov zverejnených na internete pri obdobných úveroch poskytovali ročne vo výške 10,86 %. V danom prípade, ako už bolo vyššie uvedené ročný úrok dohodnutý medzi účastníkmi predstavoval 70,01 %, čo je viac ako šesťnásobok v porovnaní s priemernou úrokovou sadzbou úverov poskytovaných bankami v tomto období. Aj keď v prípade tzv. nebankových subjektov možno pripustiť isté navýšenie úrokovej miery úveru oproti bankám, a to najmä z dôvodu, že úvery poskytujú aj menej bonitných klientov a musia počítať s vyššou mierou nesplácaných úverov, tak viac ako šesťnásobné navýšenie úrokov je absolútne mimo akejkoľvek rozumnej miery a súd takémuto dojednaniu nemôže poskytnúť ochranu. Podľa názoru odvolacieho súdu sú teda zmluvné úroky za poskytnutý úver dojednané v zmluve o spotrebiteľskom úvere neprimerané a v rozpore s dobrými mravmi (§ 39 Občianskeho zákonníka) a odporcovia tak nemajú povinnosť tieto navrhovateľovi zaplatiť.

Odvolací súd ďalej poukazuje na vecnú nesprávnosť odvolacích tvrdení navrhovateľa. Navrhovateľ uvádza, že v danom čase bola maximálna výška odplaty za rovnaký spotrebiteľský úver /z hľadiska výšky úveru a doby splatnosti úveru/ určená podľa nariadenia vlády č. 238/2008 Z.z. 76,00 % a teda účastníkmi dohodnutý úrok 70,01 % ročne túto neprekračuje. Toto sa nezakladá na pravde. V prvom rade maximálna výška odplaty určená podľa uvedeného nariadenia vlády pre ostatné spotrebiteľské úvery od 1500 eur do 6500 eur so zmluvnou splatnosťou od 1 do 5 rokov /kam je potrebné zahrnúť aj predmetný úver 1500 eur splatný v 42 mesačných splátkach/ bola 41,44 % a nie navrhovateľom uvádzaných 76,00 %. Okrem toho s takto určenou maximálnou výškou odplaty nemožno porovnávať účastníkmi dojednaný úrok z úveru 70,01 %, keď tento bol dojednaný ako ročný úrok. Celková výška odplaty za poskytnutý úver pri takto dojednanom ročnom úroku, ktorú mali odporcovia podľa zmluvy zaplatiť bola 1.875,54 eur, čo predstavuje viac ako 125 %. Dojednanie úrokov z úveru v zmluve účastníkov je tak v rozpore s maximálnou výškou odplaty za poskytnutie spotrebiteľského úveru podľa nariadenia vlády č. 238/2008 Z.z..

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že v odvolacom konaní úspešným odporcom a vedľajšiemu účastníkovi na ich strane túto náhradu trov konania nepriznal, nakoľko títo nepodali návrh na priznanie náhrady trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.